

je za vero ravno toliko kakor za lanski sneg. Tako se širi po Koroškem grdo gonjo in splošno sovraštvo. Eden teh na Kranjskem vzgojenih prvakiš voditeljev se nahaja tudi v Svečah. Pa se ti fantalinčki presneto motijo, ako mislijo z grožnjami c. k. oblast prestrašiti. Tudi ko bi se jim oblast v resnici uklonila, bi ljudstvo samo to večno hujskarijo ne trpelo. Koroško ljudstvo si bode znalo samo red napraviti in ne bode več dolgo te kranjsko-srbske hujskarije trpelo!

Föderlach. Piše se nam: Zadnjič smo poročali, da imajo tukajšni slovenski hujskački enega „voditelja“, ki rad — krade. Mož je celo občinski svetovalec občine Wernberg, nakar tamonjho prebivalstvo gotovo ni posebno ponosno. Piše se Nace Selander. Zadnjič je ta poštenjakovič eno sekiro ukradel; delavci pa so ga opazili in prisilili, da mora sekiro nazaj prinesiti. Ker jo je bil nazaj prinesel, predno se ga je sodniji naznanilo, bil je oproščen. Imel je pa še to predrznost, da je dva delavca zaradi žaljenja časti tožil, ker se nista pustila od njega obkrasti. Seveda sta bila delavca oproščena in Selander mora vse troške plačati. Radovedni smo, kaj bode „Šmir“ k tej umazani zadevi rekel in koliko časa bodejo prvaki tega poštenjaka še kot svojega „voditelja“ obdržali.

St. Lipš pri Rajneku (Sejem. — Pretep. — Zapeljivost.) Piše se nam: Dne 25. avgusta t. l. se je vršil pri „Štrajharju“ sejem. Ljudi je prišlo precej veliko iz okolice — Že dolga leta je bilo v naši majhni vasi mir, ali letos je pretep do pretepa. Najbližnji sosed in prijatelj, oziroma fantalini, si ne dajo pokoja. Že osem dni poprej so vabili eden drugega na pretep. In res, dne 25. avgusta v imenovani gostilni je prišlo do krvavega boja. Več kot petnajst takih fantov in tudi več možev se je privleklo in okoli desetih ponoči se je vršil boj. Drugi dan je že šel eden z razbito črepinjo tolažbo iskat k zdravniku. V nekih urah je že bil g. orožnik Rothleitner pri nas, da bo poiskal te mlade fantaline; seveda sedaj noheden ni kriv in sploh se ne vè dognati, kdo ga je sunil. Čisto gotovo pride pri sodniji na dan in se bo moral menda poseben vlak oskrbeti, da jih bo peljal k sodniji. Pretep je prišel zavoljo deklet. Torej dragi stariši! Varujte svoje sine, da ne bojo zaradi deklet nesrečni!

Poslanca J. W. Dobernig, ki je tudi predsednik avstrijske delegacije in ki spada med najznamenitejše sinove prelepe koroške dežele, imenoval je koroški napredni „Bauernbund“ ob priliki njegovega 50 letnega rojstvenega dneva za častnega člana. Čestitamo mu prav prisrčno!

Šhod volicev obdržal je preteklo nedeljo v županovi gostilni v Tigringu vrli napredni poslanec g. Jakob Lutschounig. Šhod je bil jako dobro obiskan. G. poslanec je v enournem govoru podal svoje poročilo in poljudno razjasnil politični položaj. Navzoči so mu odobraval in so ednoglasno sprejeli resolucijo, ki jo je g. nadučitelj Schiestl predlagal. V tej resoluciji se izraža g. poslanec zahvala za njegov trud in polno zaupanje. Nasprotnikov ni bilo na shodu opaziti.

Smrtne nesreče. Pekovski pomočnik Peter Kogej v Spodnjem Trbižu padel je čez železniški breg. Ranil se je tako težko, da je v bolnici na prizadetih ranah umrl. — V Stražiži padla je Marija Wastl v klet; zlomila si je hrbtenico in bila na mestu mrtva.

Ukradel je nekdo trgovčevi ženi Flori Grünfeld v Vrbi zlato uro in dolgo zlato verigo.

Rešitev življenja. 2 letni deček perice Hauptmann v Celovcu prišel je na železniško progo, ko je ravno brzovlak prihajal. Trgovec Pra je otoka opazil in mu v lastni nevarnosti življenje rešil.

Svinjar. Zaprl so v Beljaku ključarja Karla Ravš, ker se je v nekem hlevu nad živino zagrešil. Istotako so zaprl v Wölku hlapca Miho Mibing, ki je bil v neko telico „zaljubljen“.

Automobil povozil je pri Celovcu hlapca Jakoba Šlamičnik. Zlomilo mu je nogo. Nesreč-

než je ležal celo noč brez pomoči v cestnem parku. Šele drugo jutro se ga je našlo in v bolnico odpeljalo.

Smrtno ponesrečil je v občini Wrießnitz tesarski polir Luka Zdovec. Pri delu padel je 4 metre globoko na betonski tlak. Zlomil si je vrat, tako da je bil v par minutah mrtev.

Strela. V Zammelsbergu udarila je strela v stolp farne cerkve. Razbila je strelovod, tako da se je še na 30 metrov daleč kose najdljo. Potem je šla strela k stolpu za zvoniti in je tam 10 klopi razbila. Od tam je šla po železni pokopališki ograji, katere je okroglo 5 metrov raztopila in raztrgala, proti farovžu in je tam v vodovod udarila. Zažgala ni. Vsa cerkvena okna in mnogo okén sosednih hiš je razbila.

Zasulo je v jami na Königsbergu pri Raiblu rudarja Tomaža Patzi. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Gorelo je v žagi posestnika Hebein v Matschiedl. Ogenj se je pravočasno opazilo in pogasilo, tako da škoda ni velika. Bajje je bilo nalašč zažgano.

Požar. V Celovcu je gorelo v gospodarskem poslopu posestnika Lemesch. Požar je nastal v zalogi krme. Bil je jako nevaren, kajti okoli je izredno mnogo materiala. A gasilci so prišli jako hitro in so ogenj omejili. Prizadeta škoda je prav izdatna.

Kokoši kradejo doslej še neznani tatovi v predmestju sv. Martina pri Beljaku. Več posestnikov je hudo obkradenih.

Nekaj besed k bližajoči se trgatvi.

Pri nedvomno velikem napredku, katerega opazujemo pri obdelovanju vinske trte po nastopu trne uši, se je pravzaprav čuditi, da je drugi del vinarstva, namreč kletarstvo, ostalo še precej na isti stopnji, na kateri je bilo pred pojavom tega škodljivca.

Marsikter je sicer dober vinogradnik, a prav slab kletar. Krčevito se drži v tem oziru starih načel, prevzetih od svojih prednikov. Četudi je tu in tam opravičena neka mera nezaupljivosti proti raznim, sodobnim novotarijam, vendar naj ne sega ta mera čez mejo, katero začenja zdrav razum in pa lastne in drugih izkušnje. Nezaupljivost ne sme biti tako velika, da izključi vsak napredek brez pomisleka in morda včasih še sploh le za to, ker to, kar se priporoča, ni zrastle na zelniku istega, kateremu se priporoča.

Napredek je vsepovsod potreben in če je potreben pri gojenju vinske trte, ni nič manj potreben pri gojenju vinskega pridelka; saj je zdavnej dognana resnica, da je vinoreja tem dobičkonosnejša, čim popolnejše je kletarstvo.

Marsikter vinogradnik se je že prepričal sam, da je kupec sicer občudoval in hvalil njegov lepo obdelan vinograd, a njegovo vino pa imenoval brozgo ali čorbo, ki ima razne okuse, samo vinskega ne in ktere ne more rabiti. Pri slabem kletarjenju se pač pokvari tudi pridelek iz lepega in dobrega grozdja.

Pri dobri volji in pri vpoštevanju na razpolago stojičih navodil in nasvetov bi se lahko preprečili mnogi običajni pogoštrji in bolezni, ki delajo vina manj vredna in suh naš narodnogospodarski žep. Da se temu odmore, se je treba sprijazniti z mislijo, da po stari poti ne gre naprej. Ne sme se pač prezirati onih okolištin, ki vplivajo na kakovost vina, da ne bo ta odvisna samo od naključja.

In ker imamo že ob trgatvi priliko vplivati na kakovost bodočega vina, je pač važno, da določimo pravi čas trgatve ter da isto izvršimo z največjo skrbnostjo. Posebno važna je pri nas določitev časa trgatve, kajti le premnogokrat se brez pravega vzroka prerano bere. To tudi marsikdo uvideva, a ne vpoštevata. Znan mi je slučaj, da se je neki vinogradnik, ki je prerano bral in dobil zato pravo kiselo, rotlo, da bode postavil v vinograd kamen z vsekanim napisom, kedaj mu je v bodoče iti brat; do prihodnje jeseni pa je pozabil na kamen in na vse skupaj ter je bil eden prvih, ki so pričeli prerano s trgatvijo. Ravnal je kakor mnogi drugi proti boljsemu, lastnemu prepričanju, boječ se, da mu par jagod segnje.

Ob času zorenja pa zaleže par dni čakanja veliko, kajti grozdje pridobi vsak dan na sladkobi in zgubi na kislini, mehenice postanejo dan za dnevom tanjše, vsebina jagod pa sočnejša: vse to torej v obilni meri odvaga izgubo, ki zna morebiti nastati vsled tu in tam se pojavljajočih gnilobe. Kaj drugega je seveda, če gniloba prav močno nastopa; tedaj se lahko vsled čakanja več izgubi, kakor pridobi. V takih slučajih je treba podbirati, včasih tudi splošno brati. Vendar se taki pojavi dogode že bolj praviemu času trgatve. Nikakor pa ni opravičeno, pri nas pričeti s trgatvo pred oktobrom ali že celo v sredini septembra, kar se je v zadnjih letih po nekod dogajalo. Ni treba ravno posnemati vsakega strahopetca, ki se trese za vsako jagodo in prične trgati, če le vidi kje kako gnilo ali od ptičev, oziroma muh načeto jagodo, ne oziraje se na to, je-li grozdje zrelo ali ne. Taka preneglica posameznikov pokvari dostikrat kakovost vin celega ukošča, kajti za prvimi pričnejo trgati drugi in marsikteri, ki bi sicer rad

še čakal, je primoran tudi pričeti, sicer postane njegovo vinograd pribežališče vseh grešnikov, krščenih in ne krščenih.

Bere naj se, kadar je grozdje zrelo in to je, ki prične pečeljni leseneti, jagode pa dobivati na solniti strani rujavkasto barvo, da zgledajo, kakor bi bile opečene. Ob enem postaja listje rumenkasto, kar je znamenje, da mu že pojava sladkobotvorna moč. To je torej pravi čas trgatve. Nadalje naj se ne trga, dokler je grozdje mokro bodisi od rose ali dežja, ker zamore ta voda zdato poslabšati pridelek. Le v slučaju, da nastopi dolgotrajno, deževno vreme, ki povzroča močan gnitje, ne kaže odlašati s trgatvijo, a tudi ob takih prilikah naj se vsaj počaka, da preneha deževati.

Pri trgatvi je skrbno ločiti nezrelo in gnilo ali drugače bolano grozdje od zrelega in zdravega, istotako belo od črnega, posebno tam, kjer kupci ne marajo pri vinu visoke barve. Kjer je mogoče, naj se tudi posamezne vrste trgo za se.

Skrbno, pravilno obiranje povzroča res več dela, vendar je na ta način spravljivi pridelek žlahtnejši, ki se da tudi lažje in boljše razpečati; večji trud je torej obilno poplačan.

Sicer pa je mogoče narediti še dobro vino tudi iz gnilega grozdja, ako se ga hitro stisne in natoči v zažveplan sod, da se lahko vsa nesnaga vsede na dno, predno prične vreti. Drugi ali tretji dan, na vsak način pred začetkom vretja, je tako očiščen most pretočit, da se nesnaga izloči, most pa prežati in da izpuhti žveplena sokislina, ki sicer ovira vrenje mošta. Da se sedaj vrenje pospeši je priporočljivo, dodati močno kipečega mošta iz zdravega grozdja.

Na enak način bode letos ravnati z moštom tam, kjer se je pozno žveplalo proti trdni plesnobi, da se izloči med jagodami ostalo žveplo preje, kakor začne vreti, da torej ne dobi mošt okus, oziroma duha po gnilih jajcih. Če bi se še pa vzliz temu pojavil ta neprijeten duh, tedaj je mošt hitro po burnem vrenju razpršeno pretočiti v neveliko zažveplan sod, in je tako pretakanje ponavljati v presledkih tako dolgo, dokler ne dobi vino čisti okus. Žveplena sokislina, ki jo spravimo z žveplanjem sode v vino in pa žvepleni vodik, ki povzroča oni neprijetni okus, se spojita namreč sčasoma v vodo in žveplo, ki se potem v obliki finega prahu vsede na dno sode.

Druga važna, a pri nas še toli zanemarjena točka bodisi pri trgatvi, kakor pri poznejšem kletarjenju je snaga. Nikdar ni mogoče dovolj opozarjati na dejstvo, da brez snage ni dobrega, stanovitnega čistookusnega vina. Komaj bilo dovolj, da bi se na vse posode, orodje in shrambe vtisnila vžgana besedica »snaga«, ki naj bi vedno opominjala vsakega, kaj mu je storiti, predno rabi to in ono.

Skafi (vedrice), brente (pute), stiskalnica, kadi, sodi, klet i. t. d.: vse to mora biti pred trgatvo skrbno osnaženo, četudi je tu in tam trda za vodo. Klet je prežatiči, očistiti vseh trohljivih snovi, vnesti in pomesti ter pobeliti, kar se lahko zgodi s trsno škroplilnico. Beležu se naj dodane nekoliko bakrene galice, ki zatirajo razne plesnobne in prhnene povzročajoče glivice. Zavoljo tega je pobeliti še s to zmesjo tudi gantare. Če se belež na zidu noče sušiti, kar je v vlažnih kletih skoraj gotovo, tedaj se priporoča poprašiti stene s fino zmletim gipsom. Posebno lahko se opravi to delo z žveplalnikom.

Priporočljivo je tudi klet, ko smo jo dovolj prežatiči, žveplati na ta način, da vsujemo na žrjavico nekoliko žvepla; okna in duri je treba pa dobro zamašiti, da je učinek boljši. Pozneje je seveda klet zopet primerno prežatiči, sicer bi ne bilo obstati v njej.

Slaba, a neredka razvada je tudi puščati ostanke zadnjega stiskanja na stiskalnici včasih do prihodnje trgatve. Ti ostanke se kisajo in povzročajo, ako se stiskalnica prav temeljito ne osnaži, cikanje prihodnjega stiskanega pridelka. Stiskalnico je torej takoj po uporabi in potem pred uporabo dobro očistiti.

Kako je ravnati s sodi, je bilo opisano pred kratkim v tem listu. Omeniti je še, da je pri železju ki lahko pride pri trgatvi z moštom v dotiko, skrbno odrgniti rjo s peskom, ker je rja dostikrat kriva, da vino počrni. Iz istih vzrokov je paziti na to, da železo pri sodovih vrticah na notranji strani dobro zalite s smoljo.

Zupanc. („Gosp. glasnik“)

Otroci dobijo lahko zobe

S skrbjo gleda marsikatera mati času nasproti, ko dobi njen ljubček zobe, zlasti ako njegovo truplo ni dovolj krepko. Da se to krepkost dvigne, nimamo, kakor zamorejo tisočere matere potrditi, boljšega sredstva, nego je Scottova emulzija. Njena raba povzroči dostikrat že v razmeroma kratkem času preobrat k boljsemu, mali postane tako rekoč svežeži in dobi zobe brez vsacega motenja. Dostikrat ljubijo otroci

SCOTTOVO EMULZIO

tako močno, da Scottovo steklenico navdušeno pozdravljajo, kar napravi zdravljenje s tem krasnim okrepčalnim sredstvom za mati in otoka za pravo veselje.

Pa samo Scottova emulzija, nobena druga.

Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se dobi v vseh apotekah. Proti vposiljaji 50 h v znakah na SCOTT & BOWNE, z o. r. Dunaj VII, in pod pozivom na ta list se zgodi enkratna dopolnila tevo izkušnje po apoteki.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Steckenpferd-lilijung-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229